

מסורת הש"ס

גמ' (6) שנת ה': עדינות פ"ד מ"י (3) מיר מה'. נה. שנת קלג. יבמות כ: **רש"י (א)** (2) ז"ק מ"ו (7) ז"ש דלשט רש"ס (3) ג"א הא לכן דלמך (1) ג"א בלנן דפשמס ולא ידעה לאו דכלאים ור"א מקיים שניה וכל"ל והס"ד וחל"מ מה"ד עשה דל"ית כגון לכן דפשתן וידעה לאו דכלאים וכל"ל (2) ור"ע מוספות סוכה ג. ד"ה דלמך (3) [לקמן מ: 10] דכר זה לימא לקמן ולא בשם מוקדם בש"ס דע דמוס' בשנת ה': ד"ה סדיו תתנו דכר זה שש בעל ה"ג וזכות גברא הוא ממזכרית להעטף בצל"ת וכ"כ חוס' עוד ביצנו: 5: סד"ה כולה נמי (4) ג"א דנקט סדיו צל"ת ולא תכלת בסדיו (5) ר"ל צמן הוא לדיו לנו תכלת ע"י רש"ק

רבינו גרשום

סדיו של פשתן בעיצת בית שמש פוטרי. לפי תכלת צמר הוא והיו כלאים: ובי"ה מחיבין. ודחמנא שריה ומשרה נקט לשון פטור וחוב כלאים: דכלאי פטור חובי בעיצת: א"ר אלעזר בר צדוק א"ר בית שמש פוטרי והלא כל המטיל תכלת לשרי בירושלים אנו אלא מן הממזכרין (אבל) שמתירין עליו בני אדם אותו שאין יודעין שמתיר. תמנא איבא אסורא ליבא: אמר ר' א"ר שניה אסורה בעיצת לפה אסורה חכמים לפי שאין בקיאי. ספני בני אדם שאין בקיאי בהלכות בעיצת ולא ידע דשרי להכי אסור בירושלים תכלת דהוה רוב עם ולא בקיאי לישנא אחרנא אמאי מחיבין מה והלא כל המטיל אנו אלא מן הממזכרין שמתירין עליו בני אדם ספני מה הטיל והלא אנו חובי בעיצת. אמר ר' (רס) א"ר הואיל ובי"ה מחיבין לפה אסורה חכמים והלשון והראשון הוא עיקר: ולרובו עשה תכלת לשריין ולפקי לשוקא ונפיסמא למילתא לאותן שאינן בקיאי ומתירי ב"ש בתמיהי כן חו צערה בסדריהון ומשום הכי אסורה: ולדרוש בפרק בורשא בבית הכנסת דשרי לשווי תכלת בסדיו ולא ליחמנו: גזירה דלמא אנו למירמא קלא אילן צמר שעובד קבלא אילן שדומה לתכלת וההוא לא הוה מצוה חייב משום כלאים הליכך אסורה: ואמאי אסורה מפני כך לא היה אותו קלא אילן אלא כלכן כלומר אם אינו חשוב תכלת דוננו כלכן ולימא דשרי: כיון דאשמי מין כלומר [כיון שציל הגנף הוא עיקר מצותן של בעיצת הליכך לא דוננו כלכן של צמר קלא אילן להתירה דאפי' לכן של צמר אן עיקר מצותה: אם אחא יכול לקיים את שניהם ששה דבעיצת ולא דלא תלבש שעטנן כנז הבא רמזי לקיים שניהם ריבול למירמא ביה חוסי פשתן והליכך אסורה גזירה משום קלא אילן: ואמאי אסורה משום קלא אילן וליבדקה. כלומר גירוש לתו בפרקא או קלא אילן יודעי למירמא והנה הדין אום יכול לברוק אם הוא תכלת לישור: אפי' יודעי למירמא והנה אסורה גזירה משום בעיצת תכלת. ניסיון שמשנין את העבש של תכלת שולקין משע צמר וטובלין בעבש לידע אם היה לו מראה יפה של תכלת וזו היא טעימה ואותה טעימה פסולה שלא נבעה לשרוש בעיצת. ושמי יטלו בסדיו ואותו או אפשר לברוק והו כלאים הליכך אסורה: ואמאי מפני מה אסורה בשביל טעימה: ולתבה אויסקין כלומר יתבו ספרים וליבדקה לגולה טעימה פסולה בעיצת ולא אנו למירמא בסדיו ואנו אויסקין ליקום למירמא: שנתא אבא מאן דלא חזי לויסקא ואת למירמא טעימה אמר רבא השתא

התכלת

סדיו. ה' פשתן: ב"ש פוטריין. מן הליצית דלא דרשינן סמוכין למישרי כלאים צל"ית האי דנקט לשון פטור וחוב ולא נקט לשון אסורין ומתירין משום דל"ית חובה הוא לצבד ואפילו אינו לזבשה ואיסור והיתר נמי כהא תליא [1] וכיון דל"ש פטור הוה לכו כלאים שלא במקום מזה ועובר עליהם משום כלאים ול"ה דמחיבי ליה צל"ית [1] דדרשינן (יבמות 7). סמוכין ואין כחן משום כלאים ומומר לזבשן ובעלית של זמר נמי ל"ש אסור לעשות זה לכן של פשתן ותכלת של זמר אלא הלכן והתכלת של זמר ול"ה מומר והאי דנקט פלוגתייהו צדקין משום דפסיקא ליה מילתיה דליון צו ל"ית צל"ת כלאים עיקר מלות ל"ית תכלת כתיבא ביה ותכלת עמרה הוא: אינו אלא מן המתמיהין. מתמה את כל הרואין שאומר כלאים הוא לצוש דל"ית הלל פליג רבי אליעזר: אמר רבי אב כן. דהלכה ככ"ה למה אסורה צירושלים: לפי שאין בקיאי. לדרוש סמוכין דכלאים צל"ית מומר ואמו למישרי כלאים בכל מקום ואי קשיא כיון דמדאורייתא חייב היכי מנו רבנן לעוקר דבר מן התורה ולמיטריה מל"ית משום גזירה [2] (היא) הא

אומצנא ציבמות צפרק האשה רבה (7) (5): ומשנינן דכל דבר שאמרן לך צית דין שז ולא תעשה מלות עשה זו שצתורה ור"א טעם לדבריהם אין זה עוקר דבר מן התורה דממילא מיעקר ולא איהו עקר לה צידים: ל"ה רבי אליעזר אד"ש פליג דלמרי סדיו פטור אלמא דחי רמי [3] ל"ית הוה כלאים והלא המטיל כו' תימה הוא דאיכא אכל איסורא ליכא אמר רבי א"ר דליכא איסורא מפני מה אסרוה צ"ש לפי שאין בני אדם בקיאיין דכלאים צל"ית מומר ולמישרי כלאים שלא במקום מזה: ונפרסמא למילתיה. דכלאים צל"ית מומר: כל שבן דמתמיהו עליון. דלמרי אנשים הגונים כאלו צנעים כלאים: גזירה משום קלא אילן. צבע היא שדומה לתכלת ואי שרית של תכלת בסדיו אחי למירמא זמר צבע בקלא אילן והוה כלאים שלא במקום מזה וקפרידן מאי איכפת לן אי רמי קלא אילן לא יחא האי קלא אילן אלא לכן בעלמא כלומר זמר לכן [1] האמרן לעיל אין לו תכלת מטיל לכן ומשני כיון דאפשר צמינו [2] כיון [6] דלשט לכן (א) איפשר לתת חוטי פשתן לא רמינן לכן דלמרי צדקין: בריריש לקיש. כלומר (6) (3) הרי לכן גמור לא מלי [2] להטייל לשום ל"ית משום דהוי כלאים צל"ית והאיל ואפשר [7] להטייל צמינו אכל תכלת דלמרי דאי אפשר צמינו דכל תכלת זמר (3) רמינן אי לאו משום גזירה דקלא אילן: לקיים את שניהן. כגון לכן דפשתן צדקין מקיים (2) עשה דל"ית טו [1] וידעה לאו דכלאים: וליבדקה. לכל היורות שזבעין צהן ל"ית טו [1] או אותן מוכרי תכלת דלא [1] ליהו קלא אילן: גזירה משום טעימה. אי מנרכינן לכל הקונים לצדוק היורות אחי לשפוך הנסיון [1] בכל היורות ואמרי' לקמן (7) (7) (3): צשמעתין [1] אם שם הנסיון צורה פסלה לכל היורה: טעימה. נסיון. וליבתמיה אויסקין. יכתבו ליגרת וישלחו לגולה טעימה דלמריש לקיים הלכות טעם מלל קליפת ציפה צורה ויצבע הנסיון צחוק הקליפה: ואויסקין ליקום וליסמוך. כלומר דלא תשיבא לכו לאישיה הנך אגרות ועברי עלייה: ל"א. וליבדקה ניתקן רבנן שלא יקח אדם תכלת אלא אם כן בדקה דהא אפשר דליבדקה כדלקמן (ס) שמיצא גינל וצלילתא: ה"ג אלא [3] משום טעימה. פעמים שיימכרו [4] לתכלת של נסיון שזבע נקטת צו את היורה ואמרי' לקמן (ש) טעמה פסולה והיא מילתא ליכא בעצם צדקיה והוה ליה כלאים שלא במקום מזה: וליבתמיה [1] (הא) אויסקא. [4] לשלוח צוהתן המקומות שזבעין צהן תכלת הו יודעין שהטעימה פסולה ומאחר שיהו הזבעין יודעין צדכר נסמוך עליהן והכא ליכא למימר לידרשיה צפרקא לפי שזבעין תכלת הרבה צכרכין וכפריים שאין שומעין דרשה שלנו וגם במקומות רחוקים: חמך

וְאִיבְרַדְקֶיהָ. פי' צקונטרס שחי לשונות לשון אחד ליבדוק כל יורות הזבעים ומשני משום טעימה דהוי שלא לשמו והכי נמי הוה מלי למימר שמה שלא לשמו עבד כולה ל"ה ועיקר וליבדקה כדליתא לקמן דמייתי גילתא וצלילתא וצדקין ליה לל"ית אי תכלת הוא או קלא אילן ומשני משום טעימה שמה ל"ית זה נעשה מן הזמר שטעם צו הוה אי אפשר צדקיה:

ברייא סבירא לה רבלי קופסא חייבת בעיצת וא"כ חוקשי מינה למידי כלי קופסא פטורין ועוד דבסדר רב עומר פסק כביש היאן אפשר לפסוק כמאן דלא דריש סמוכין אוי אבא כמה גופי תורה דמסומכין אוי ועוד פרישי בחשבוה דאפי' רביש פוטריין סדיו בעיצת הייך דוקא תכלת דהוי כלאים אבל מינו מיהו צריך למשרי ביה ותימה אמאי דאמר לקמן דמלאכא כו' ואי כתשובת רשי"א אמאי קאמר ציצית מה תהא עליה הא נוכל לקיים במינה וי"ל דעיקר ציצית של תכלת היא ואיך קפיד וכן הוה אפי' במה מרליין עק ד"ה ע"ב דאמר כך היה מנהגו של רבי יודנה בר אלעאי כו' עד היו מחבין מנעו כניף כסותן ואם היה להם ציצית של מינם לפה היו מחבאין אלא לפי שלא היה להם תכלת ועיקר מצוה ציצית בכך ר"ת פירש סדיו בעיצת ב"ש פוטריין מוכרין ומשום בני טעמא דפריש לקמן יודנה משום קלא אילן כו' ותנא פוטריים ולא אסורין לפי שאפי' הטיל בתן פוטריים ר"א אביש פליגי דהוא כל המטיל בו תמיהא הוא דאיכא הא אסורא ליכא וכל כך סוגיא אליבא דביש קאי. תרי"ו: [ס] דמסיקנא דחויי צמר פוטריין בשל פשתן ושל פשתן:

(6) אולי צ"ל למימר כן כמו שפירשתי למעלה ובי' וימות לפי מה נמחק. והוא עיקר ס'.

פרק רביעי

מנחות

מ.

סדיו בעיצת בית שמש פוטריין. פירש צקונטרס דלא דרשינן סמוכין ולא אישמרי כלל כלאים צל"ית והא דנקט לשון פטור וחוב ויתכן ויתר לשון איסור והיתר משום דקצבר חובת טלית ואיסור והיתר נמי כהא תליא וה"ה נמי בעלית של זמר שלא יפטור צו חוטי

[6] תנו רבנן [6] סדיו בעיצת ב"ש פוטריין וב"ה מחיבינן והלכה כדברי ב"ה א"ר אליעזר ב"ר צדוק והלא כל המטיל תכלת [3] בירושלים אינו אלא מן המתמיהין אמר רבי א"ר למה אסרוה לפי שאין בקיאיין אמר ליה רבא בר רב חנא לרבא [2] ולרמו בי עשרה ונפקו לשוקא ומפרסמא למילתא כל שבן דמתמיהו עילון ולידרשא בפריקא גזירה משום קלא אילן ולא יהא אלא לכן כיון דאפשר במינן לא כדריש לקיש [5] דאמר ריש לקיש כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבוא עשה וידחה את לא תעשה [7] וליבדקה אלא גזירה משום טעימה וליכתבה אדיסקי אדיסקי ליקום וליסמוך אמר רבא השתא חמין

ומיאו לא יתכן למימר [3] לפי מה [7] שפירש למעלה גבי קשר העליון מיהו גם אההוא תנא דנויר פ"ת דסמין אגדילים דמראשו לא מלי מפיק כדליתא ציבמות ומו דצקדר רב עמרם פסיק כ"ש צהא ואנן [5] פשיטא דלפירוש הקונטרס קים לן כ"ה כדמוכח בכל דוכתי ולפי' הקונטרס צ"ל דליון הלכה אלא כמגיא דצקסמן וכדמפרש ומשום גזירה וליצית ממניו שרי לכולי עלמא ורריך לדחוק הא דשרא רבי זירא לסדריה היינו ל"ית תכלת ומלאכא נמי (לקמן 7) מה. דלמרי לרב קטינא סדינא צקייטא ל"ית מה תהא עליה מל"ית מן המזכר קח מקפיד ותו קשה לפירוש הקונטרס דפוגמא דלמורא הוא [2] ל"ית חובת גברא או חובת טלית [7] ועוד דקיי"ל (ס) [7] חובת גברא מדמזכרין להטעף ומד"ש נשמע ל"ה דחובת טלית הוה לכן פי' ר"ת דמדאורייתא צ"ש נמי חויבי מחיבי ולא פטורי אלא משום הני טעמי דמפרש צשמעתין ואפילו ממניו נמי פטרי ליה דלמא אחי למיעבד תכלת והלכך שייך שפיר לשון פטור ועוד יש לומר לפי' הקונט' דצ"ש אף צמינן פטרי דסברי לה כרבי דלמרי (לעיל 7) מה. התכלת מעבדת הלכן והשתא ניחא הא ד'נקטן סדיו דווקא ומיאו תימה [6] דהשתא כיון דלא איפשר נחיי עשה ללא תעשה:

אמר רבי אליעזר ברבי צדוק. צקונטרס פי' שני לשונות [1] ולשון שני שפי' דקאי אצ"ש דפטרי והלא אין צו רק תמיה ורבי נמי קאי אצ"ש אם כן למה אסרוה צ"ש וזהו כפי' ר"ת שלמעלה דטעמא דצ"ש משום גזירה היא אכל לפי' הקונט' שלמעלה לא יתכן דניקו אצ"ש והיה יכול לפרש א"כ למה אסרו העולם וטעמא דנפשיה קאמר ולא קים ליה כ"ש ועוד פי' דרבי אליעזר אצ"ה מהדר דמחיבי ליה והלא בני ירושלים יתמנה עליו ואמר רבי א"כ למה אסרוה דפשיטא צ"ש [1] לא קיי"ל ולמה [1] מתמיהין: **והרבה כדברי ב"ה.** י"ח גורסין אי איכא ל"ית של זמר ציוס מיכסי ביה ופטור וכי שקעה חמה אי מלביש ליה חייב ומחקו ר"ת כמו שאפרש לקמן: **לא יהא אלא לבן.** אע"ג דלויצא דרבי קיימי דס"ל (לעיל 7) מה. התכלת מעבדת את הלכן מיהו רבי לאו טעמא דנפשיה קאמר אלא מהדר אצני ירושלים כדפרישית: **בין דאפשר במינן.** לעיל (7) (7) (ט): דמסיקנא דחויי פשתן צל"ת זמר למה רבי תכלת דמיגו דתכלת [1] פטר צל"ת פון נמי פטר ואע"ג דאפשר צמינו והאי דפשיטא ליה טפי דחויי זמר פוטריין צל"ת פשתן היינו משום דצללו הכי איכא כלאים אי נמי מדאורייתא (דחתמנא) שרייה ורבנן הוא דגזור דכיון דאפשר לקיים שניהם אכל מדאורייתא שרי דכלאים ממש הותר אכל ל"ית ולאו משום דחיה והא דמסקינן לעיל דפטור היינו מדאורייתא אי נמי מסקנא לא קיימא הכי:

מיהו גם אההוא תנא דנויר פ"ת דסמין אגדילים דמראשו לא מלי מפיק כדליתא ציבמות ומו דצקדר רב עמרם פסיק כ"ש צהא ואנן [5] פשיטא דלפירוש הקונטרס קים לן כ"ה כדמוכח בכל דוכתי ולפי' הקונטרס צ"ל דליון הלכה אלא כמגיא דצקסמן וכדמפרש ומשום גזירה וליצית ממניו שרי לכולי עלמא ורריך לדחוק הא דשרא רבי זירא לסדריה היינו ל"ית תכלת ומלאכא נמי (לקמן 7) מה. דלמרי לרב קטינא סדינא צקייטא ל"ית מה תהא עליה מל"ית מן המזכר קח מקפיד ותו קשה לפירוש הקונטרס דפוגמא דלמורא הוא [2] ל"ית חובת גברא או חובת טלית [7] ועוד דקיי"ל (ס) [7] חובת גברא מדמזכרין להטעף ומד"ש נשמע ל"ה דחובת טלית הוה לכן פי' ר"ת דמדאורייתא צ"ש נמי חויבי מחיבי ולא פטורי אלא משום הני טעמי דמפרש צשמעתין ואפילו ממניו נמי פטרי ליה דלמא אחי למיעבד תכלת והלכך שייך שפיר לשון פטור ועוד יש לומר לפי' הקונט' דצ"ש אף צמינן פטרי דסברי לה כרבי דלמרי (לעיל 7) מה. התכלת מעבדת הלכן והשתא ניחא הא ד'נקטן סדיו דווקא ומיאו תימה [6] דהשתא כיון דלא איפשר נחיי עשה ללא תעשה:

אמר רבי אליעזר ברבי צדוק. צקונטרס פי' שני לשונות [1] ולשון שני שפי' דקאי אצ"ש דפטרי והלא אין צו רק תמיה ורבי נמי קאי אצ"ש אם כן למה אסרוה צ"ש וזהו כפי' ר"ת שלמעלה דטעמא דצ"ש משום גזירה היא אכל לפי' הקונט' שלמעלה לא יתכן דניקו אצ"ש והיה יכול לפרש א"כ למה אסרו העולם וטעמא דנפשיה קאמר ולא קים ליה כ"ש ועוד פי' דרבי אליעזר אצ"ה מהדר דמחיבי ליה והלא בני ירושלים יתמנה עליו ואמר רבי א"כ למה אסרוה דפשיטא צ"ש [1] לא קיי"ל ולמה [1] מתמיהין: **והרבה כדברי ב"ה.** י"ח גורסין אי איכא ל"ית של זמר ציוס מיכסי ביה ופטור וכי שקעה חמה אי מלביש ליה חייב ומחקו ר"ת כמו שאפרש לקמן: **לא יהא אלא לבן.** אע"ג דלויצא דרבי קיימי דס"ל (לעיל 7) מה. התכלת מעבדת את הלכן מיהו רבי לאו טעמא דנפשיה קאמר אלא מהדר אצני ירושלים כדפרישית: **בין דאפשר במינן.** לעיל (7) (7) (ט): דמסיקנא דחויי פשתן צל"ת זמר למה רבי תכלת דמיגו דתכלת [1] פטר צל"ת פון נמי פטר ואע"ג דאפשר צמינו והאי דפשיטא ליה טפי דחויי זמר פוטריין צל"ת פשתן היינו משום דצללו הכי איכא כלאים אי נמי מדאורייתא (דחתמנא) שרייה ורבנן הוא דגזור דכיון דאפשר לקיים שניהם אכל מדאורייתא שרי דכלאים ממש הותר אכל ל"ית ולאו משום דחיה והא דמסקינן לעיל דפטור היינו מדאורייתא אי נמי מסקנא לא קיימא הכי:

ברייא סבירא לה רבלי קופסא חייבת בעיצת וא"כ חוקשי מינה למידי כלי קופסא פטורין ועוד דבסדר רב עומר פסק כביש היאן אפשר לפסוק כמאן דלא דריש סמוכין אוי אבא כמה גופי תורה דמסומכין אוי ועוד פרישי בחשבוה דאפי' רביש פוטריין סדיו בעיצת הייך דוקא תכלת דהוי כלאים אבל מינו מיהו צריך למשרי ביה ותימה אמאי דאמר לקמן דמלאכא כו' ואי כתשובת רשי"א אמאי קאמר ציצית מה תהא עליה הא נוכל לקיים במינה וי"ל דעיקר ציצית של תכלת היא ואיך קפיד וכן הוה אפי' במה מרליין עק ד"ה ע"ב דאמר כך היה מנהגו של רבי יודנה בר אלעאי כו' עד היו מחבין מנעו כניף כסותן ואם היה להם ציצית של מינם לפה היו מחבאין אלא לפי שלא היה להם תכלת ועיקר מצוה ציצית בכך ר"ת פירש סדיו בעיצת ב"ש פוטריין מוכרין ומשום בני טעמא דפריש לקמן יודנה משום קלא אילן כו' ותנא פוטריים ולא אסורין לפי שאפי' הטיל בתן פוטריים ר"א אביש פליגי דהוא כל המטיל בו תמיהא הוא דאיכא הא אסורא ליכא וכל כך סוגיא אליבא דביש קאי. תרי"ו: [ס] דמסיקנא דחויי צמר פוטריין בשל פשתן ושל פשתן:

מיהו גם אההוא תנא דנויר פ"ת דסמין אגדילים דמראשו לא מלי מפיק כדליתא ציבמות ומו דצקדר רב עמרם פסיק כ"ש צהא ואנן [5] פשיטא דלפירוש הקונטרס קים לן כ"ה כדמוכח בכל דוכתי ולפי' הקונטרס צ"ל דליון הלכה אלא כמגיא דצקסמן וכדמפרש ומשום גזירה וליצית ממניו שרי לכולי עלמא ורריך לדחוק הא דשרא רבי זירא לסדריה היינו ל"ית תכלת ומלאכא נמי (לקמן 7) מה. דלמרי לרב קטינא סדינא צקייטא ל"ית מה תהא עליה מל"ית מן המזכר קח מקפיד ותו קשה לפירוש הקונטרס דפוגמא דלמורא הוא [2] ל"ית חובת גברא או חובת טלית [7] ועוד דקיי"ל (ס) [7] חובת גברא מדמזכרין להטעף ומד"ש נשמע ל"ה דחובת טלית הוה לכן פי' ר"ת דמדאורייתא צ"ש נמי חויבי מחיבי ולא פטורי אלא משום הני טעמי דמפרש צשמעתין ואפילו ממניו נמי פטרי ליה דלמא אחי למיעבד תכלת והלכך שייך שפיר לשון פטור ועוד יש לומר לפי' הקונט' דצ"ש אף צמינן פטרי דסברי לה כרבי דלמרי (לעיל 7) מה. התכלת מעבדת הלכן והשתא ניחא הא ד'נקטן סדיו דווקא ומיאו תימה [6] דהשתא כיון דלא איפשר נחיי עשה ללא תעשה:

אמר רבי אליעזר ברבי צדוק. צקונטרס פי' שני לשונות [1] ולשון שני שפי' דקאי אצ"ש דפטרי והלא אין צו רק תמיה ורבי נמי קאי אצ"ש אם כן למה אסרוה צ"ש וזהו כפי' ר"ת שלמעלה דטעמא דצ"ש משום גזירה היא אכל לפי' הקונט' שלמעלה לא יתכן דניקו אצ"ש והיה יכול לפרש א"כ למה אסרו העולם וטעמא דנפשיה קאמר ולא קים ליה כ"ש ועוד פי' דרבי אליעזר אצ"ה מהדר דמחיבי ליה והלא בני ירושלים יתמנה עליו ואמר רבי א"כ למה אסרוה דפשיטא צ"ש [1] לא קיי"ל ולמה [1] מתמיהין: **והרבה כדברי ב"ה.** י"ח גורסין אי איכא ל"ית של זמר ציוס מיכסי ביה ופטור וכי שקעה חמה אי מלביש ליה חייב ומחקו ר"ת כמו שאפרש לקמן: **לא יהא אלא לבן.** אע"ג דלויצא דרבי קיימי דס"ל (לעיל 7) מה. התכלת מעבדת את הלכן מיהו רבי לאו טעמא דנפשיה קאמר אלא מהדר אצני ירושלים כדפרישית: **בין דאפשר במינן.** לעיל (7) (7) (ט): דמסיקנא דחויי פשתן צל"ת זמר למה רבי תכלת דמיגו דתכלת [1] פטר צל"ת פון נמי פטר ואע"ג דאפשר צמינו והאי דפשיטא ליה טפי דחויי זמר פוטריין צל"ת פשתן היינו משום דצללו הכי איכא כלאים אי נמי מדאורייתא (דחתמנא) שרייה ורבנן הוא דגזור דכיון דאפשר לקיים שניהם אכל מדאורייתא שרי דכלאים ממש הותר אכל ל"ית ולאו משום דחיה והא דמסקינן לעיל דפטור היינו מדאורייתא אי נמי מסקנא לא קיימא הכי:

ברייא סבירא לה רבלי קופסא חייבת בעיצת וא"כ חוקשי מינה למידי כלי קופסא פטורין ועוד דבסדר רב עומר פסק כביש היאן אפשר לפסוק כמאן דלא דריש סמוכין אוי אבא כמה גופי תורה דמסומכין אוי ועוד פרישי בחשבוה דאפי' רביש פוטריין סדיו בעיצת הייך דוקא תכלת דהוי כלאים אבל מינו מיהו צריך למשרי ביה ותימה אמאי דאמר לקמן דמלאכא כו' ואי כתשובת רשי"א אמאי קאמר ציצית מה תהא עליה הא נוכל לקיים במינה וי"ל דעיקר ציצית של תכלת היא ואיך קפיד וכן הוה אפי' במה מרליין עק ד"ה ע"ב דאמר כך היה מנהגו של רבי יודנה בר אלעאי כו' עד היו מחבין מנעו כניף כסותן ואם היה להם ציצית של מינם לפה היו מחבאין אלא לפי שלא היה להם תכלת ועיקר מצוה ציצית בכך ר"ת פירש סדיו בעיצת ב"ש פוטריין מוכרין ומשום בני טעמא דפריש לקמן יודנה משום קלא אילן כו' ותנא פוטריים ולא אסורין לפי שאפי' הטיל בתן פוטריים ר"א אביש פליגי דהוא כל המטיל בו תמיהא הוא דאיכא הא אסורא ליכא וכל כך סוגיא אליבא דביש קאי. תרי"ו: [ס] דמסיקנא דחויי צמר פוטריין בשל פשתן ושל פשתן:

מסכת מקואות

פרק ז' משנה ו'

מְקוֹה לְשֵׁשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים כָּאֵה מְכַנּוֹת, יָרְדוּ שָׁנִים וַיִּבְלּוּ, זֶה אַחַר זֶה, הָרֵאשׁוֹן מְהוּר וְהַשְּׁנִי מְטָא. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, אִם הָיוּ רַגְלָיו שֶׁל רֵאשׁוֹן נוֹגְעוֹת בְּמַיִם, אִף הַשְּׁנִי מְהוּר. הַטְּבִיל בּוֹ אֶת הַפְּגוּם וְהִקְלָהוּ, מְקַצְתּוֹ נוֹגֵעַ בְּמַיִם, מְהוּר.

עין משפט ו גר מצוה

זו א מיי פ"ג מלכות ל"ית הלכה י סמנ פסין זו טו"ע א"ח סי' ט סעף ו:

הגהות הב"ח

(6) רש"י ד"ה כרית לקט כלומר לכן ובי' (3) בא"ד זמר הוא היה שרי או לאו משום:

(3) ד"ה לקיים ובי' מקיים הס"ד וחל"מ מ"ה עשה דל"ית כגון צמר לבן בפשתו ודחה לאו:

הגהות צ"ק

[א] ושל"ת: [ב] דכלאים הוא דלסקי: [ג] עליון דלא יענין: [ד] שפירשתי: [ה] וללשון שני פירש דקאי: [ו] מתמיהין דהלכה כ"ה ור"ס גורסין אי עשה ל"ית צל"ל והס"ד: [ז] פטר לכן של פשתן נמי פטור:

הגהות

גמ' א"ל רבא בר חנן לרבא. צ"ל רבא בר חנן: (פסד הדורות)

שיטה מקובצת

[6] תיר. (שם ס) געיש בתוס': [7] תכלת בסדיו בירושלים: [8] לרבא ולידמו: [9] תעשה וליבדקה: [10] סדיו של פשתן: [11] תליא ריבון דלביש: [12] בעיצת ודרשי: [13] תיבת היא נמחק: [14] רמי ביה בעיצת: [15] צמר לבן הוא אמרין: [16] כיון דלשל לבן אפי' [17] כלומר אפי' הוה לבן: [18] להטייל: [19] להטיל כפינו אבל תכלת דצמר דאי אפשר בסדיו: [20] בעיצת ולא דכלאים הס"ד ומידי ואם לאו כגון תכלת דאי אפשר בשל פשתן יבא עשה בעיצת וירחה: [21] תיבת או אותן נמחק: [22] דלא להו: [23] הסיון בתוך היורה: [24] בשמעתין טעימה אם: [25] אכל גזירה משום: [26] שמיכרו לו תכלת: [27] תיבת הא נמחק: [28] למימר אכמו תיבת לפי נמחק: [29] טלית ולפירושו משמע דהך